

EXPUNERE DE MOTIVE

În ultimele trei decenii de la democratizarea României, românii din străinătate și-au adus contribuția în țară la întreținerea familiilor lor și la construirea de case și gospodării, echilibrând practic deficitul de cont curent al României.

În loc de recunoștință din partea statului, aceștia au primit o mare umilință atunci când au dorit să-și exercite dreptul de vot.

În această perioadă, de fiecare dată când s-au organizat alegeri, guvernele au pus la dispoziția românilor din afara țării un număr insuficient de secții de votare, aflate la distanțe de sute sau chiar mii de kilometri de aceștia, astfel statul îngrădind diasporei dreptul de vot în mod brutal și neconstituțional.

Ca răspuns la protestele diasporei, Parlamentul a adoptat **Legea nr. 148/2019 pentru modificarea și completarea unor acte normative în materie electorală**, care s-a focalizat asupra consolidării dreptului de vot al diasporei prin extinderea votului prin corespondență, a programului de votare și a criteriilor de înființare a secțiilor de votare în străinătate.

Cu toate acestea constatăm că legislația a rămas deficitară în domeniul asigurării reprezentativității Parlamentului în ceea ce privește diaspora.

În acest sens, **Constituția României** stipulează "*Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român [...]*" (art. 61 alin. (1)), iar "*Numărul deputaților și al senatorilor se stabilește prin legea electorală, în raport cu populația țării*" (art. 62 alin. (3)).

Astfel, legea electorală – **Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente** – prevede că "*Numărul locuitorilor care se iau în calcul este conform populației după domiciliu, raportat de Institutul Național de Statistică la data de 1 ianuarie a anului precedent anului în care au loc alegeri la termen*" (art. 5 alin. (4)).

În acest sens, observăm că raportările Institutului Național de Statistică se referă la numărul persoanelor cu cetățenie română și domiciliul pe teritoriul României, delimitat după criterii administrativ-teritoriale.¹ Prin urmare, Institutului Național de Statistică nu deține date cu privire la numărul cetățenilor români cu domiciliul în afara țării. Mai mult, **Legea nr. 208/2015** prevede pentru circumscripția electorală nr. 43 – Circumscripția electorală pentru cetățenii români cu domiciliul sau reședința în afara țării – numărul minim de mandate (anexa nr. 1), un număr derizoriu de 2 senatori și 4 deputați, care nu are nicio legătură cu numărul cetățenilor români cu domiciliul în afara țării.

Pe de altă parte, Direcția Generală de Pașapoarte din cadrul Ministerului Afacerilor Interne deține date parțiale cu privire la numărul cetățenilor români cu domiciliul în afara țării, și anume numai cu privire la numărul cetățenilor români care dețin pașapoarte cu menționarea țării de domiciliu (pașapoarte CRDS).

În acest context, constatăm că, *de facto*, au apărut două categorii de cetățeni români în rândul acelor cu domiciliul în afara țării:

- o categorie de cetățeni români care au domiciliul în străinătate și dețin un pașaport CRDS;
- o altă categorie de cetățeni români care au domiciliul în străinătate și dețin un act de identitate pe care este înscris un domiciliu din România. Pentru a nu fi obstrucționați în exercitarea drepturilor cetățenești – dovada domiciliului/reședinței fiind asigurată numai cu actul de identitate și nu cu pașaportul CRDS – mulți dintre aceștia declară în fals că au domiciliul în România, în realitate având domiciliul în străinătate.

Această realitate este constatată inclusiv de Ministerul pentru Românii de Pretutindeni, în raportul de activitate al anului 2019, conform căruia *“Numărul exact al românilor de pretutindeni este greu de estimat întrucât mulți dintre aceștia nu își stabilesc domiciliul legal în țara-gazdă”*.²

Prin urmare, în configurarea actuală, Parlamentul nu este reprezentativ pentru diaspora.

Deși **Legea nr. 148/2019** a reglementat obligația Ministerului Afacerilor Externe de a transmite Autorității Electorale Permanente informațiile furnizate de autoritățile străine competente privind numărul cetățenilor români cu domiciliul, reședința sau alte forme de înregistrare în străinătate, defalcat pe state, acestea sunt transmise doar în vederea stabilirii corecte a sediilor secțiilor de votare din străinătate.

În consecință, pentru a asigura reprezentarea corectă a diasporei în Parlament, **propunerea legislativă** prevede această obligație inclusiv în scopul stabilirii numărului de mandate aferent circumscripției electorale nr. 43.

¹ http://www.insse.ro/cms/files/statistici/comunicate/com_anuale/populatie/precizari_metodologice_lian19.pdf

² Ministerul pentru Românii de Pretutindeni, Raport de activitate. Anul 2019. Conform Programului de guvernare.

Astfel, conform inițiativei, în cazul circumscripției electorale nr. 43, numărul locuitorilor care se ia în calcul este conform informațiilor furnizate de autoritățile străine competente privind numărul cetățenilor români cu domiciliul, reședința sau alte forme de înregistrare în străinătate valabile la data de 1 ianuarie a anului în care au loc alegeri parlamentare la termen.

Acestea sunt transmise de Ministerul Afacerilor Externe către Autoritatea Electorală Permanentă în termen de cel mult 3 zile de la data începerii perioadei electorale.

Deoarece numărul de mandate este calculat în funcție de numărul locuitorilor, care este variabil, acesta trebuie actualizat de fiecare dată când se organizează alegeri parlamentare la termen.

Astfel, conform inițiativei, Autoritatea Electorală Permanentă stabilește prin hotărâre numărul de mandate pentru Senat, respectiv pentru Camera Deputaților, pe fiecare circumscripție în parte, în termen de cel mult 5 zile de la data începerii perioadei electorale, aplicând prevederile legii cu privire la numărul locuitorilor, norma de reprezentare și formula de calcul.

Pe de altă parte, în vederea armonizării cu numărul locuitorilor care se ia în calcul în cazul circumscripției electorale nr. 43, inițiativa modifică și data de raportare a numărului locuitorilor care se ia în calcul în cazul circumscripțiilor electorale nr. 1 – 42, și anume de la data de 1 ianuarie a anului precedent anului în care au loc alegeri la termen la data de 1 ianuarie a anului în care au loc alegeri parlamentare la termen, luând în considerare faptul că Institutul Național de Statistică deține aceste date în luna aprilie a fiecărui an.³

Având în vedere argumentele anterioare, depunem spre dezbatere și adoptare propunerea legislativă – *LEGE pentru modificarea și completarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente.*

În numele inițiatorilor,

Doru Petrișor Coliu
Deputat de diaspora

³ http://www.insse.ro/cms/ro/comunicate-de-presa-view?field_categorie_value_i18n%5B0%5D=15&created=1&field_cuvinte_cheie_value=&items_per_page=10&page=1

Tabel cu semnatarii propunerii legislative – LEGE pentru modificarea și completarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
1	MARICA PETRU	PMP	
2.	Bădineț Cornelius	FOR D	
3.	Pașcan Marius	PMP	
4	COLIU LORU PETRU	PMP	
5	MOISE SEBASTIAN	PMP	
6	Coldea Dumitru	PMP	
7.	Codreanu Constantin	PMP	
8	Gheorghe BĂIU	PMP	
9.	IONAȘCU GABRI	PMP	
10	ILIĂSCU LUCIAN	PMP	
11	COVACIU SEVERICA	PMP	
12	Simionca Sonut	PMP	

Tabel cu semnatarii propunerii legislative – LEGE pentru modificarea și completarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente

[illegible]